

*Tijdschrift voor teelt
en afzet van populier en wilg*

9e JAARGANG No. 1 FEBR. 1972

Uitgave van de Stichting Populier

Versijnt tenminste één keer per kwartaal

Redactie:

H. W. Kolster,
Secretaris, Wageningen
Ir. R. Koster, Wageningen
Ir. W. E. Meijerink, Arnhem
Ir. J. Sipkens, Rozendaal (Gld.)
Drs. V. Timmermans, Waalwijk
Ir. C. Tutein Nolthenius,
Oisterwijk

Adviserende leden:

H. A. van Iersel, Udenhout
Ir. A. J. van der Poel, Lelystad

Redactioneel medewerkster:

Mej. G. H. Jansen, Wageningen

Redactie en administratie:

Bowlespark 18, Wageningen
Telefoon 08370-10121

Postrekening nr.: 1172915
t.n.v. Stichting Populier
te Wageningen

Abonnement f 5,— per jaar,
losse nummers f 2,—

Drukkerij:

A. Verweij
Spijk 5, Tel. 12831, Wageningen

Op de omslag:

*Het gemechaniseerde griendbedrijf.
Zie het artikel van Spriensma en Kerk-
meer op pag. 18.*

Foto's: Rijksdienst voor de IJsselmeer-
polders.

Inhoud

Elf nieuwe populierenklonen: ten geleide, R. Koster	2
De Internationale Populieren Commissie in Bucarest (vervolg), H. A. van der Meiden	7
De toekomstige behoefte aan rijsmaterialen, W. D. J. Tuinzing	10
Enkele anatomische kanttekeningen op juveniel hout in populieren, P. B. Laming, B. J. H. ter Welle en K. Griffioen	13
Populierenwaarnemingen in Frankrijk	16
De mechanisatie bij de teelt van populierenplantsoen (vervolg), H. van Iersel	17
Het gemechaniseerde griendbedrijf, R. Spriensma en D. Kerkmeer	18
Belangrijke publikaties	21
Kalender	22

Mededelingen van de redactie

Abonnementsgelden

Wij verzoeken u vriendelijk, voor zover dit nog niet is geschied, het abonnementsgeld over 1972 ad f 5,— (incl. BTW) vóór 1 april te willen overmaken op giro nr. 117.29.15 t.n.v. Stichting „Populier” te Wageningen. Na die tijd zullen voor de dan nog niet betaalde abonnementen nota's verzonden worden, verhoogd met administratiekosten. Door tijdige betaling bespaart u uzelf onnodige kosten en de administratie van het tijdschrift werk. Bovendien helpt u zodoende mee om de abonnementsprijs van dit tijdschrift zo laag mogelijk te houden.

R. Koster / Elf nieuwe populierenklonen: ten geleide

Bosbouwproefstation

INLEIDING

In de afgelopen twee jaren heeft het Bosbouwproefstation als resultaat van veredeling en/of toetsing elf geselecteerde klonen aan de NAKB geleverd. De NAKB heeft de verdere vermeerdering op zich genomen en voor verstrekking aan de kwekers gezorgd in het voorjaar 1972. Hiermee zijn deze elf klonen thans officieel aan de praktijk uitgegeven.

Bij deze uitgifte van nieuwe klonen mogen een taxonomische beschrijving en een kenschets van hun afkomst, aard en andere eigenschappen niet ontbreken. Getracht zal worden deze kenschets in dit artikel te geven; een publikatie over de taxonomische kenmerken zal binnenkort volgen.

Bij het lezen van deze kenschets dient men wel te bedenken, dat bij toetsing in de selectiefase voldoende zekerheid verkregen kan worden over sommige eigenschappen van de klonen, doch niet over alle. Zo zijn de steekbaarheid der nieuwe klonen en hun weerstand tegen de bladziekten roest en Marssonina en tegen bacteriekanker bekend. Deze eigenschappen worden namelijk onder andere omstandigheden niet of nauwelijks gewijzigd.

Groei en vorm daarentegen kunnen sterk afhangen van de omstandigheden. Het gedrag van een kloon onder uiteenlopende omstandigheden en op latere leeftijd kan alleen door langdurige houtteeltkundige toetsing definitief worden vastgesteld.

Anderzijds moet worden opgemerkt, dat de toetsproeven in de selectiefase worden aangelegd op voor populier geschikte gronden, waar de nieuwe klonen worden vergeleken met van oudsher bekende cultivars. Om te worden geselecteerd moeten de nieuwe klonen in een aantal opzichten duidelijk beter zijn dan de oude en geen uitgesproken ongunstige eigenschappen vertonen.

Bij het huidige tekort in de praktijk aan bruikbare klonen voor diverse doeleinden is het streven van het Bosbouwproefstation gericht op een zo spoedig mogelijke uitgifte. De houtteeltkundige toetsing komt dan ook pas in de volgende fase aan de orde. Dit systeem heeft twee voordelen:

- 1 de nieuwe klonen komen zo spoedig mogelijk in de praktijk
- 2 de ervaringen, die met dit materiaal in de praktijk worden opgedaan, leveren een waardevolle aanvulling van de resultaten van het houtteeltkundig onderzoek.

De elf nieuwe klonen behoren tot verschillende populiersoorten of hybriden daarvan. Met sommige hybriden zoals de euramerikaanse klonen (hybriden van *P. deltoides* x *P. nigra*) heeft men zeer veel ervaring, daar al onze oudere klonen ('Robusta', 'Gelrica' etc.) tot deze groep behoren. Met andere soorten, de zuivere *P. trichocarpa* klonen b.v., bestaat vrijwel geen praktijkervaring; met de hybriden van *P. deltoides* en *P. trichocarpa* ontbreekt deze ervaring geheel. Bij het schrijven van een kenschets als ten geleide is een dergelijk gebrek aan ervaring met een soort of groep van hybriden een extra moeilijkheid. Bij het lezen van de kenschets dient men zich van dit aspect wel rekenschap te geven.

Tenslotte nog deze opmerking: alle nieuwe klonen moeten met de nodige voorzichtigheid worden gebruikt. Dergelijke klonen, waarmee nog weinig ervaring bestaat, moeten niet ineens op grote schaal worden aangeplant, daar dit teveel risico's met zich brengt. Om dit duidelijk te onderstrepen worden ze in de rasenlijst ondergebracht bij de categorie X (experimentele klonen). Hiermee wordt aangegeven, dat men ze uitsluitend bij wijze van proef moet aanplanten.

OVERZICHT VAN HET ELFTAL

Van de 11 klonen is er één, een witte abeel (*P. alba*), met een zeer slanke vorm, die zowel in zijn uiterlijk als in zijn gebruiksmogelijkheden geheel afwijkt van de rest. Deze kloon lijkt vooral geschikt voor het gebruik in beplantingen in en nabij de bebouwde kom.

De tien overige klonen kan men verdelen in:

- 3 *P. trichocarpa* klonen
- 3 euramerikaanse hybriden (*P. deltoides* x *nigra*)
- 3 hybriden die *P. deltoides* en *P. trichocarpa* (waarschijnlijk) tot ouders hebben
- 1 hybride van *P. maximowiczii* x *nigra* 'Plantierensis'.

Leuce populieren: 1 kloon

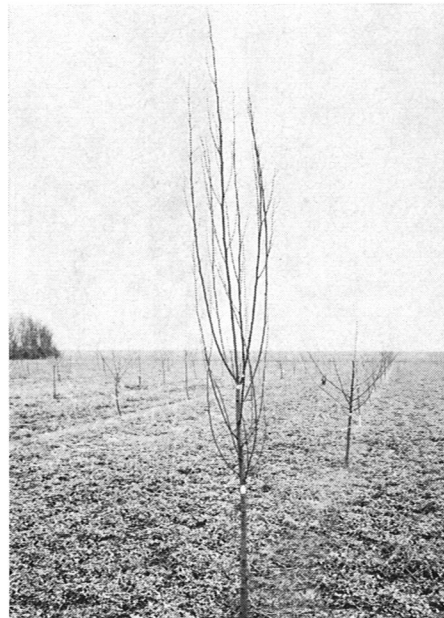
P. alba 'Raket'

Deze kloon ontstond uit bestuiving van nr. 37, een *P. alba* die nabij het Bosbouwproefstation „wild” voorkwam, met stuifmeel van de bekende kloon *P. alba* var. *bolleana* in 1956.

Na een aantal jaren werden enkele exemplaren uit de nakomelingen geselecteerd, waaronder 'Raket' (nr. 1554).

De boom valt op door zijn extreem slanke vorm; de takken staan steil naar boven gericht en vormen een vrij dichte mantel om de rechte stam. De kloon is zeer goed te stekken en heeft weinig last van bladziekten.

In de Beemster, waar deze en andere klonen op fruitteeltproef-

'Raket'.

bedrijven op hun geschiktheid voor wind-singels worden beproefd, is het oordeel na drie jaar: veelbelovend. De kloon schijnt hier voldoende weerstand te vertonen tegen wind en groeit de eerste jaren vrij snel. Er is slechts weinig Marssonina op te vinden en dat alleen nog maar tegen het eind van de vegetatieperiode.

Op drogere gronden te Wageningen is de groei duidelijk langzamer dan in de Beemster, doch van een redelijk niveau.

Waarschijnlijk is deze kloon door zijn opvallende vorm vooral geschikt als solitair in parken of plantsoenen en wellicht ook ter afscherming (dus als haag geplant in een enkele rij).

Euramerikaanse hybriden: 3 klonen

Dit zijn: één kloon gekweekt door het Bosbouwproefstation en twee klonen gekweekt in de V.S.

P. 'Spijk'

Deze kloon, genummerd 1775, ontstond in 1959 door kruising van *P. deltoides* en *P. nigra*. De *P. deltoides* werd verkregen van het Instituut voor Populierenveredeling te Geraardsbergen in België en was daar geregistreerd als nr. S4-231. De *P. nigra* stond aan de Rijnsteeg nabij Wageningen.

De groei is zeer goed. De volumeproductie in een oriënterende vergelijkende proef op het proefterrein te Hees nabij Zevenaar bedroeg t.o.v. 'Robusta' 170 % (op vijfjarige leeftijd gerekend vanaf stek).

De weerstand tegen kanker is zeer goed, tegen roest (*Melampsora larici-populina*) eveneens goed, tegen Marssonina voldoende (beter dan 'Robusta', doch minder goed dan 'Flevo' of 'Dorskamp'). De vorm van de jonge bomen is zeer goed; zij hebben een rechte stam en regelmatige kroonopbouw. De kloon is uitstekend stekbaar. Over de gevoeligheid voor wind is nog niets bekend.

Het ligt voor de hand deze kloon aan te planten onder omstandigheden waar andere euramerikaanse klonen (zoals 'Robusta' en 'Gelrica') worden geplant. Hierbij moet wel worden bedacht dat 'Robusta' zeer veel weerstand bezit tegen wind, hetgeen van 'Spijk' nog zal moeten blijken.

P. 'Agathe F' en *P. 'Florence Biondi'*

Deze beide klonen ontstonden door kruisingen van *P. deltoides virginiana* en *P. nigra caudina*, uitgevoerd door dr. A. B. Stout en dr. E. Schreiner in Frye, Maine, V.S., in 1925. Aanvankelijk waren ze bekend als respectievelijk OP 223 en OP 226 (OP voor Oxford Paper Company). Later werd de aanduiding NE (= North East) ingevoerd. De nummers bleven daarbij ongewijzigd. Bij het Bosbouwproefstation zijn ze geregistreerd als volgt:

'Agathe F' (OP 223) als nr. 2136

'Florence Biondi' (OP 226) als nr. 2135.

Foto's: Bosbouwproefstation.

De betreffende klonen zijn op de foto's met een nummerbord aangegeven.

'Spijk'.

'Agathe F.'.

'Florence Biondi'.

Beide klonen zijn reeds een aantal jaren geleden in ons land ingevoerd door de afdeling Houtteelt van de Landbouwhogeschool te Wageningen. Hun groei bleek zeer goed resp. uitstekend. Eerst nadat ook omtrent hun gevoeligheid voor bacteriekanker meer gegevens waren verzameld kon tot uitgifte worden besloten.

Beide klonen hebben dus, zoals vermeld, een zeer goede tot uitstekende groei, zij hebben een uitstekende weerstand tegen bacteriekanker en goede tot zeer goede weerstand tegen Marssonina bladziekte. Hun gevoeligheid voor roest (*Melampsora larici-populina*) daarentegen is bijzonder groot. Ze zijn zeer goed bruikbaar gebleken op aan de wind blootgestelde plaatsen. Hun stekbaarheid is goed.

Van deze beide klonen bestaan oudere bomen in het Populetum van de afdeling Houtteelt van de Landbouwhogeschool te Wageningen. Hun groei overtreft ook op wat oudere leeftijd die van 'Robusta'. Ze hebben een uitstekende vorm.

De aanplant van deze klonen onder omstandigheden waarbij men aantasting door roest kan verwachten (dus b.v. in de omgeving van lariks) moet sterk worden afgeraden. Overigens zijn ze op aan de wind blootgestelde plaatsen, waar men ook 'Robusta' zou planten, te gebruiken. 'Florence Biondi' groeit in sommige gevallen iets harder en lijkt iets minder roest en Marssonina te hebben dan 'Agathe F'.

P. trichocarpa: 3 klonen

Van deze drie klonen (alle „zuivere” balsemklonen) is één afkomstig uit de V.S., de beide andere uit Canada.

P. 'Fritzi Pauley'

Deze balsempopulier, bij het Bosbouwproefstation genummerd 1731, is geselecteerd door dr. S. S. Pauley en dr. H. Johnsson. In Frankrijk, België en Engeland is deze kloon al een aantal jaren proefsgewijs uitgeplant. De beschrijving en de gegevens over de vindplaats van de oorspronkelijke boom door ir. J. T. M. van Broekhuizen zijn te vinden in Populier 1970, nr. 4 en in Ned. Bosb. Tijdschr. 1970, nr. 1.

In Engeland is de kloon bekend als M.B., een afkorting van de plaats van herkomst Mount Baker in de staat Washington. In andere landen is de kloon bekend als SP 126.

De kloon bleek zeer goed te groeien. Onderzocht zal moeten worden welke bodemtypen (het meest) voor *P. trichocarpa* ge-

schikt zijn. Standplaatsen met een zeer hoog lutumgehalte (zware klei) en hoge grondwaterstand (vooral in het voorjaar) lijken voorshands minder geschikt.

In het proefterrein te Hees nabij Zevenaar, een grond die zowel voor balsem- als voor euramerikaanse klonen uitstekend geschikt is, bedraagt de volumeproductie in percentage ten opzichte van 'Robusta' na negen jaar (vanaf stek) 170 %. Waarschijnlijk is op andere groeiplaatsen deze verhouding anders.

Deze kloon heeft een uitstekende weerstand tegen kanker en Marssonina en goede weerstand tegen roest (*Melampsora larici-populina*). Hij steekt uitstekend.

De vorm is uitstekend, de stam recht, de kroon open en vrij licht betakt. Het enige thans bekende, doch wel belangrijke, nadeel van deze kloon is zijn gevoeligheid voor windbreuk. Herhaaldelijk breken toppen uit deze kloon, zelfs in het oosten van ons land. Het is dus geen kloon om op windiger groeiplaatsen te planten.

P. 'Blom'

Een balsempopulier uit het uiterste zuidwesten van Canada, geselecteerd door ir. G. Blom in het gebied van de benedenloop van de Fraser River. De kloon is bij het Bosbouwproefstation geregistreerd als nr. 1255.

De ervaringen met deze kloon in Europa zijn veel beperkter dan met de vorige.

In de proefbeplanting te Hees, waarin ook 'Fritzi Pauley' voorkomt, vertoont 'Blom' dezelfde groei: na negen jaar vanaf stek is de volumeproductie 170 % van 'Robusta'.

De weerstand tegen kanker is ook bij deze kloon uitstekend, die tegen roest is zeer goed, tegen Marssonina goed. De vorm van de stam is matig recht, de kroon is minder los en open dan de vorige, de bladmassa wat dichter. In vrije stand zijn de contouren van de kroon wat minder strak dan bij de vorige. Van de weerstand tegen wind is nog niets bekend. De kloon is uitstekend stekbaar.

P. 'Heimbürger'

Eveneens een balsempopulier uit Canada, ontvangen van dr. C. Heimbürger. De kloon is bij het Bosbouwproefstation geregistreerd als nr. 1351. Gegevens omtrent de vindplaats zijn niet meegedeeld.

Ook met deze kloon zijn de ervaringen zeer beperkt.

'Fritzi Pauley'.

'Blom'.

'Heimbürger'.

De volumeproductie is in dezelfde proef te Hees als die, waarin de beide vorige balsempopulieren staan, zeer veel geringer: na negen jaar (gerekend vanaf stek) slechts 110 % van die van 'Robusta', de lopende jaarlijkse bijgroei is geringer dan die van 'Robusta'.

De kloon is dan ook niet in de eerste plaats geselecteerd om zijn productievermogen, wel om zijn opvallende vorm als jonge boom, die uit de foto blijkt.

De kankerresistentie is zeer goed, de weerstand tegen roest voldoende, tegen Marssonina uitstekend. De vorm van de stam is recht, waarbij de lengte naar verhouding van de dikte gering is. De takken zijn kort, iets afstaand, waardoor de kroon pyramidaal van vorm is. De kloon is uitstekend stekbaar.

Hybriden van *P. deltoides* en *P. trichocarpa*: 3 klonen

Met deze hybriden wordt een nieuwe groep van populieren in de praktijk gebracht. Wat betreft hun afstamming is enig voorbehoud noodzakelijk, daar hun vaders niet vaststaan. Deze klonen werden n.l. geteeld uit door vrije bestuiving ontstane zaden aan populieren van het Instituut voor Populierenveredeling te Geraardsbergen in België.¹⁾ Uit duizenden van dergelijk zaad bij het Bosbouwproefstation gekweekte planten werden deze drie klonen geselecteerd.

Van deze drie hybriden hebben twee een *P. deltoides* tot moeder; aangenomen wordt, dat hun vaders *P. trichocarpa* zijn geweest. De derde hybride heeft een *P. trichocarpa* moeder; de vader is waarschijnlijk een *P. deltoides*.

De nog uiterst beperkte ervaring met deze groep van klonen kan als volgt worden samengevat:

van hybriden van de soorten *P. deltoides* en *P. trichocarpa* is zowel op groeiplaatsen voor euramerikaanse klonen als op voor die klonen te droge groeiplaatsen de eerste jeugdgroei bijzonder snel. Na vijf jaar hebben deze klonen twee- à driemaal zoveel houtvolume geproduceerd als 'Robusta' op voor 'Robusta' ge-

schikte groeiplaatsen. De jaarlijkse bijgroei van deze hybriden is dan nog ruimschoots tweemaal zo groot als van 'Robusta'. In hoeverre deze hybriden op voor euramerikaanse klonen ongeschikte standplaatsen met hun snelle aanvangsgroei doorgaan is nog onbekend.

P. 'Barn'

Zoals boven vermeld is de moeder een in de proefvelden van het instituut te Geraardsbergen staande populier (een *P. deltoides* nr. S4-289), waarvan zaad werd ontvangen. De vader is onbekend, doch waarschijnlijk een *P. trichocarpa*. De kloon is bij het Bosbouwproefstation als nr. 1623 geregistreerd.

De volumeproductie te Hees nabij Zevenaar was na vijf jaar gerekend vanaf stek 270 % van 'Robusta' op een voor euramerikaanse klonen geschikt bodemtype.

De vorm is zeer aantrekkelijk, de bomen zijn recht met een goed geproportioneerde kroon met matig zware takken (althans in de jeugd).

De weerstand tegen kanker is zeer goed, tegen roest (*Melampsora larici-populina*) eveneens, die tegen Marssonina voldoende. Stekbaarheid uitstekend.

Deze populier combineert een zeer goede groei met een even goede vorm en redelijke tot zeer goede weerstanden tegen ziekten.

P. 'Donk'

Ook van deze kloon is de moeder een in de proefbeplantingen van het instituut te Geraardsbergen staande populier (*P. deltoides* S4-311).

Van deze *P. deltoides* werd zaad ontvangen, waarvan 'Donk' werd geselecteerd. Waarschijnlijk is de vader van 'Donk' een *P. trichocarpa*.

Van 'Donk', geregistreerd bij het Bosbouwproefstation als nr. 1647, is de volumeproductie te Hees nabij Zevenaar na vijf jaar (gerekend vanaf stek) ongeveer gelijk aan die van 'Barn', nl. 270 % van 'Robusta'.

De vorm van 'Donk' is wat slanker dan die van 'Barn'. De stam is iets minder recht. De weerstand tegen kanker is zeer goed, tegen roest uitstekend, tegen Marssonina goed. De stekbaarheid is uitstekend.

Indien een populier nodig is op lichte gronden, waar lariks in de omgeving een gevaar voor roest met zich meebrengt, lijkt 'Donk' voorsnood een zeer geschikte kandidaat.

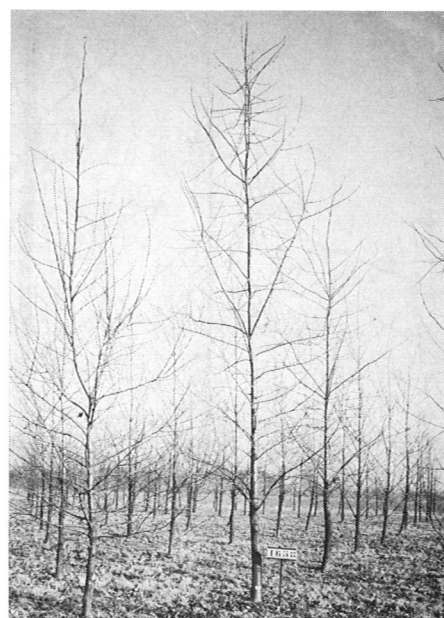
¹⁾ De genetische kwaliteit van het uitgangsmateriaal in België, dat al zeer vroeg uit de V.S. werd geïmporteerd, blijkt wel uit het feit, dat deze drie hybriden in dergelijke door vrij afbloeien ontstane zaailingen konden worden aangetroffen. Een woord van dank aan dit instituut te Geraardsbergen, waarmee door de jaren heen nauw is samengewerkt en waarvan veel hoogwaardig materiaal is ontvangen, is hier zeker op zijn plaats.

'Barn'.

'Donk'.

'Rap'.

P. 'Rap'

Van deze kloon staat de moeder, een *P. trichocarpa*, in beplantingen van het instituut te Geraardsbergen geregistreerd onder nr. S3-150. Uit door vrije bestuiving ontstane zaden werden te Wageningen planten gekweekt, waaruit 'Rap' werd geselecteerd onder nr. 1658. Waarschijnlijk is de vader van 'Rap' een *P. deltoides*.

'Rap' is de snelstgroeijende in Hees van alle nieuwe klonen, tenminste gerekend tot een leeftijd van vijf jaar vanaf stek. Op dat tijdstip is de volumeproductie ruim 300 % van die van 'Robusta' (op een voor euramerikaanse klonen geschikt bodemtype).

De vorm van 'Rap' is minder fijn en regelmatig dan die van 'Barn'. De weerstand tegen kanker is uitstekend, tegen roest goed, tegen Marssonina voldoende. De steekbaarheid is uitstekend.

Alles bijeen genomen lijkt deze populier de beste kandidaat voor maximale houtproductie met de garantie van een voldoende tot uitstekend resistentie niveau.

Hybriden van *Populus maximowiczii* en *P. nigra*: 1 kloon*P. 'Rochester'*

Ook deze kloon ontstond door kruising, uitgevoerd door dr. A. B. Stout en dr. E. Schreiner in Frye, Maine, V.S., in 1925, evenals de hierboven genoemde klonen 'Agathe F' en 'Florence Biondi'.

Uit deze zelfde serie stammen de bij ons bekende klonen 'Androscoggin', 'Oxford' en 'Geneva'. 'Rochester' lijkt een geschikte aanvulling van dit drietal. De kloon ontstond door kruising van *P. maximowiczii* (een O.Aziatische balsem) en *P. nigra* 'Plantierensis'.

De kloon is al geruime tijd in proefbeplantingen in ons land aanwezig. De groei is in deze beplantingen in het algemeen zeer goed (hoewel minder dan van 'Androscoggin').

In Hees valt de volumeproductie van 'Rochester' op een voor euramerikaanse klonen geschikt bodemtype iets tegen: na negen jaar (gerekend vanaf stek) 130 % van 'Robusta'.

De jeugdvorm is zeer kenmerkend: de takken staan horizontaal op de stam. De kloon heeft voldoende weerstand tegen roest, uitstekende weerstand tegen Marssonina, doch (na kunstmatige inoculatie) onvoldoende weerstand tegen bacteriekanker. De ervaringen met de veldresistentie tegen bacteriekanker van deze

kloon zijn echter in ons land gunstiger dan de resultaten der inoculatie doen vermoeden. Er zijn geen gevallen bekend waarbij gehele bomen aan deze ziekte te gronde gingen. De kankerweerstand van 'Rochester' is beter dan van 'Androscoggin'.

De steekbaarheid is uitstekend. De kloon kan op dezelfde groeiplaatsen worden gebruikt waar 'Androscoggin' en 'Oxford' worden aangeplant. In Duitsland wordt de kloon wegens zijn vermogen om schaduw te verdragen aanbevolen voor het inplanten van kleine beschaduwde open plaatsen.

SAMENVATTING DER KENSCHETS

De kenschets van tien der besproken elf nieuwe klonen wordt in het navolgende schema verkort weergegeven. (De *P. alba* kloon is niet volgens dit systeem geanalyseerd.) Ter vergelijking zijn enkele bekende klonen toegevoegd.

De betekenis der cijfers loopt uiteen van 1 = uitstekend tot 6 = zeer slecht.

Steekbaarheid is aangegeven als percentage slaging onder gunstige omstandigheden.

'Rochester'.

Voorlopige kenschets van enkele bekende en de nieuwe klonen

	groe	form	roest	Marss.	kanker	stekbaarheid	opm.
'Robusta'	3	1	5	5	3-4	100	B
'Dorskamp'	1	4	1	2	4-3	100	
'Androscoggin'	1	1	3	1	5	100	
'Spijk'	2	2	3	4	2	100	
'Agathe F'	2	1	6	3	1	100	B
'Florence Biondi'	1	1	5	2	1	100	B
'Fritzi Pauley'	2	1	3	1	1	100	A
'Blom'	2	2	2	3	1	100	
'Heimburger'	3	1	4	1	2	100	
'Barn'	1	1	2	4	2	100	
'Donk'	1	2	1	3	2	100	
'Rap'	1	3	3	4	1	100	
'Rochester'	2	2	4	1	4	100	

Opm.:

A: gevaar voor windbreuk

B: goede weerstand tegen wind

P. VAN DEN BERK

BOOMKWEKERIJEN

ST. OEDENRODE - TEL. 04138-2331 b.g.g. 04138-2038

LAANBOMEN EN BOSPLANTSOEN

Specialiteit:

POPULIEREN EN WILGEN

Adviezen en beplantingen kunnen door ons geregeld worden

H. A. van der Meiden / De Internationale Populieren Commissie in Bucarest (vervolg)

In het vorige nummer van dit tijdschrift is een overzicht gegeven van de organisatie van de zitting van de I.P.C., van 27 september tot 2 oktober van het vorig jaar in Bucarest, Roemenië, gehouden. Ook is aandacht besteed aan enkele technische zaken die daar behandeld zijn, zoals de ontwikkeling van het gebruik van populiere- en wilgehout, het onderzoek naar de hout eigenschappen van populier, de ontwikkeling van populiereziekten en die van de aantasting door insecten. De hout eigenschappen, ziekten en insecten werden in vergaderingen van werkgroepen behandeld.

6 Selectie en veredeling

Voor dit zeer belangrijke onderzoekerterrein bestond binnen de I.P.C. tot dusverre geen aparte werkgroep of studiegroep. Het werd echter in een van de vorige vergaderingen van het Executive Committee wenselijk geacht dat aan dit onderwerp bijzondere aandacht wordt besteed. Dit is de reden dat voor deze zitting van de I.P.C. een werkgroep „ad hoc” gevormd werd, die grote belangstelling ondervond van de zijde van de deelnemers aan de zitting.

In de nieuwe organisatie van de activiteiten van de I.P.C. (zie eerder) zal deze werkgroep zijn informele karakter behouden, waarbij een kern van specialisten ervoor zal zorgen dat tussen de zittingen van de I.P.C. de nodige activiteiten zullen worden ontwikkeld. De daarmee gepaard gaande vergaderingen kunnen dan worden aanbevolen door de directeur-generaal van de F.A.O. De bijeenkomsten van de werkgroep in Bucarest stonden onder leiding van de heer Steenackers, directeur van het Populiereninstituut te Geraardsbergen, België. Hij heeft deze bijeenkomsten uitstekend voorbereid, en zal dan ook bijzonder ingenomen zijn geweest met de talrijke deelnemers aan de besprekingen. Bij de eerste vergadering werden boodschappen aan de deelnemers voorgelezen van twee grote figuren in het veredelingswerk van populier, die veel pionierswerk hebben verricht, namelijk de Canadees Heimburger en de Deen Muhle Larsen; de laatste heeft als voorganger van Steenackers lange tijd het instituut in Geraardsbergen geleid.

Ook in deze werkgroep werd weer een samenvatting gegeven van de nationale rapporten van de landen die lid zijn van de I.P.C.

In Canada en het noorden van de U.S.A. wordt vooral aandacht besteed aan veredeling van Leuce populieren en van balsem-

populieren, terwijl in de rest van de V.S. grote aandacht wordt besteed aan *Populus deltoides*.

Het is bekend dat in Europa grote belangstelling bestaat voor de laatstgenoemde populierensoort omdat hij als geniteur een belangrijke rol speelt bij het uitvoeren van kruisingen van populieren in ons deel van de wereld. Dit is de reden waarom een drietal jaren geleden ir. Koster van het Bosbouwproefstation in Wageningen tezamen met de heer Steenackers maandenlange inventarisaties heeft verricht in het noorden van Amerika.

In veel landen in Europa komt het veredelingswerk geleidelijk meer op gang, hoewel men met het kruisingswerk nog niet zo ver is als in België en Nederland. In België zullen nog dit jaar 10 nieuwe klonen in de handel worden gebracht, terwijl ook Nederland zover is.

Italië heeft 3 nieuwe populiererasen voor registratie door de I.P.C. aangeboden, nl. de rassen 'Harvard' (eerder bekend onder nr. I 63-51), 'Lux' (I 69-55) en 'St. Martino' (I 72-68); de eerste twee zijn *Populus deltoides*, de derde is een euraamerikaanse hybride.

Zij zijn echter van zeer zuidelijke herkomst en daardoor voor ons land zeker niet geschikt.

Onder de ontwikkelingslanden is het vooral Turkije dat snelle vorderingen maakt op het gebied van populierenonderzoek in het algemeen, en ook bij de veredeling.

Veel wordt hieraan bijgedragen door het populiereninstituut dat op initiatief van de F.A.O. jaren geleden in Izmit is gesticht.

De werkgroep heeft besloten om als thema voor een volgende bijeenkomst te kiezen „De toepassing van voorlopige toetsingen bij populieren”. Dit kiezen van een hoofdthema is een goede gedachte geweest, omdat de materie die onder de opdracht van deze werkgroep valt, zo uitgebreid is, dat gemakkelijk versnippering van krachten kan optreden als men te veel onderwerpen tegelijk aan de orde stelt.

7 Kwekerijen

Opmerkelijk is het grote verschil in stek-afstanden op de kwekerij. Ten dele wordt dat uiteraard bepaald door de wijze waarop de grond in de kwekerij wordt bewerkt. Zo plant men in Hongarije de stekken zelfs op 200 x 80 cm, omdat men met tractoren tussen de rijen wil rijden.